

РЕШЕНИЕ

№ 5862

гр. София, 14.10.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 75 състав,
в публично заседание на 03.10.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Геновева Йончева

при участието на секретаря Наталия Г Дринова, като разгледа дело номер **4045** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административно-процесуалния кодекс /АПК/ във връзка с чл. 64, ал. 4 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража /ЗИНЗС/.

Образувано е по жалба на М. З. Н., изтърпяващ наказание „лишаване от свобода“ в Затвора в [населено място], срещу Заповед № 28/11.04.2022 г. на началника на Затвора, с която по подадената от него молба с правно основание чл. 64, ал. 1 ЗИНЗС е постановен отказ за преместване в затворническо общежитие от открит тип ЗО „К.“. Жалбоподателят излага съображения, че актът е необоснован, немотивиран, нарушава човешките му права и е дискриминационен. Оспорва извода на органа за липса на материалноправните предпоставки по чл. 64, ал. 1 ЗИНЗС и конкретно възприетата от него „липса на добро поведение“, като излага подробни доводи, целящи да опровергават фактическите констатации в изготвените в хода на административното производство становища на длъжностни лица от затворническата администрация.

В хода на съдебното производство на жалбоподателят е предоставена безплатна правна помощ, като процесуален представител по делото се явява адв. Т. И., който в с.з. претендира незаконосъобразност на обжалвания акт, като подробни аргументи за това излага в писмени бележки по съществуващото на спора. Същите се свеждат до това, че в случая са налице и двете предпоставки на чл. 64, ал.1 ЗИНЗС, тъй като М. З. Н. е изтърпял най-малко една четвърт, но не по - малко от 6 месеца от наложеното наказание в затвор и е показал в действителност, установено от фактите по делото, „добро поведение“. Счита, че обратният извод на административния орган е

формиран при липса на конкретни фактически установявания за релевантните обстоятелства по втората предпоставка на нормата. Акцентираща, че тежестта на доказване относно наличието на факти, обосноваващи липсата на материалноправни предпоставки, в противовес на законоустановените положителни такива, се носи от административния орган, който именно защото издава оспорения акт в условията на оперативна самостоятелност, в мотивите на акта следва да посочи конкретни фактически основания, аргументирани с валидни, допустими и събрани по законен ред доказателства. В подкрепа на тезата за незаконосъобразност на оспорената заповед сочи извършваната от лишения от свобода трудова дейност във вещеви склад в Затвора-гр. С. и получените награди, които възприема като подчертаващи дисциплинираност и активно сътрудничество при реализиране на социално възпитателните мерки. Соча за нарушена разпоредбата на чл. 35 АПК и принципите на истинност и съразмерност, нормативно закрепени в чл. 6 и чл. 7 АПК.

Ответникът – началникът на Затвора [населено място], в писмен отговор и в с.з. чрез процесуалния си представител – юрисконсулт М., застъпва позиция за неоснователност на оспорването. Твърди, че процесната заповед е законосъобразна, т.к. органът е мотивирал отказа си с неустановеното добро поведение на жалбоподателя, а това негово заключение е направено на базата на наложените му дисциплинарни наказания. Посочва, че лишеният от свобода не спазва правилата в затвора тип, а в открития, където условията са облекчени, има предпоставка за извършване на нови нарушения. Акцентираща, че към момента М. З. Н. не е дал доказателства за добро поведение, поради което релевираното от него оспорване е неоснователно. Претендираща юрисконсултско възнаграждение.

Софийска градска прокуратура, редовно уведомена за възможността за встъпване в настоящото производство, не изпраща представител и не взема становище по жалбата. Административен съд - София-град, III отделение, 75-ти състав, като обсъди събраните по делото доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, съобрази доводите на страните и извърши цялостна проверка на оспорения акт и във връзка с правомощията си по чл. 168 АПК, приема за установено следното:

На 28.03.2022 г. жалбоподателят е депозирал пред директора на Затвора [населено място] молба с правно основание чл. 64, ал. 1 ЗИНЗС за преместването му в затворническо общежитие от открит тип.

Във връзка с молбата, на 04.04.2022 г. и на 11.04.2022 г., са изготвени доклад и становища от служителите, посочени в нормата на чл. 64, ал. 2 ЗИНЗС, като с тях е изразено отрицателно становище, т.к. не са налице предпоставките за преместване на осъденото лице в затворническо общежитие от открит тип. Посочено е, че лишеният от свобода е с действащи дисциплинарни наказания, което от своя страна изключва първата предпоставка, визирана в разпоредбата на чл. 64, ал. 1 ЗИНЗС. Наред с това, не била спазена прогресивната система съгласно чл. 65, ал. 3 ЗИНЗС, т.к. първоначално определения режим не е променен в следващия по-лек.

Въз основа на горепосочените документи и след запознаване със затворническото досие на осъденото лице, е издадена обжалваната в настоящото производство Заповед № 28/11.04.2022 г., обективизираща постановленията от началника на Затвора [населено място] отказ за преместване на М. З. Н. в затворническо общежитие от открит тип ЗО „К.“. В заповедта са изложени данни за осъжданията на лицето и изтърпяваното наказание. От същата е видно, че М. З. Н. е постъпил в затвора [населено място] на 27.06.2013 г., осъден както следва: с начало 12.09.2012 г. по отношение на лицето е

приведено в изпълнение на основание чл. 68 ал. 1 от НК наказание по НОХД № 1100/10 на РС С., осъден на 7 месеца - изтърпяна на 12.04.2013 г. От 12.04.2013 г. е приведено в изпълнение наказание, определено наказание по НОХД № 1620/14 на СГС, осъден на 18 години лишаване от свобода. Първоначално определен от съда строг режим, считано от 08.05.2015 г. Към 11.04.2022 г. осъденият е изтърпял 1/4 от наложеното наказание съобразно нормата на чл. 64 ал. 1 ЗИНЗС.

Приемайки, че е налице втоата предпоставка на посочената разпоедба, административният орган е констатирал, че не са налице категорични данни за добро поведение на осъденото лице в рамките на пенитенциарното заведение. Изложени са мотиви, че към момента наказанието лишаване от свобода не дава своя коригиращ ефект. Макар осъденият да е награждаван, има и наложени наказания и от експертните становища и доклади се установява дефицити по отношение оценката на риска от рецидив и вреди. Оценката на риска от рецидив е на границата между ниски и средни стойности, като по отношение на риска от рецидив се наблюдават проблеми в зони по отношение профилите: злоупотреба с алкохол, умения за мислене. Рискът по отношение на вредите спрямо обществото е висок и към настоящия момент е непроменен, предвид характера и тежестта на извършеното правонарушение. Наред с това, съобразявайки нормата на чл.65 ал. 3 ЗИНЗС, съгласно която в затворнически общежития от открит тип се настаняват лишени от свобода на общ и лек режим, органът е констатирал, че лишеният от свобода изтърпява към момента наказанието си при условията на строг режим.

По делото е представена административната преписка по издаване на оспорената заповед, както и допълнително представени от ответника писмени доказателства, имащи отношение към повдигнатия спор.

При така установеното от фактическа страна Административен съд-София-град, 75-ти състав, обуславя следните правни изводи:

Жалбата, като насочена срещу подлежащ на съдебно обжалване и контрол за законосъобразност индивидуален административен акт, от процесуално легитимирано лице, адресат на акта, за което той се явява неблагоприятен, е процесуално допустима. Разгледана по същество същата е неоснователна.

Оспорената заповед е издадена от компетентен орган - началника на Затвора – С., при спазване на установената от закона форма съобразно нормата на чл. 64, ал. 2 ЗИНЗС.

Заповедта е мотивирана в достатъчна степен от административния орган, с посочване на фактическите и правни основания за нейното издаване, включително и чрез препращане към приобщените към акта становища, дадени по реда на чл. 64, ал. 2 ЗИНЗС. Съгласно т. 2 от ТР № 4/2004 г. на ВАС, неизлагането на мотиви съставлява съществено нарушение на административно-производствените правила и е основание за отмяна на акта. Съдебната практика приема, че мотивите на административния акт могат да бъдат изложени не само в него, но и в друг предхождащ акта документ, към който акта препраща и който се намира в административната преписка. В конкретния случай, мотивите в обжалваната заповед, са базирани върху становищата на изброените в чл. 64 ЗИНЗС лица.

Съдът не констатира допуснати съществени нарушения на административнопроизводствени правила. Изпълнена е предвидената в чл. 64, ал. 2 ЗИНЗС процедура, съгласно която началникът на затвора се произнася с мотивирана заповед след вземане на становището на ръководителя на направлението за социална дейност и възпитателна работа, на заместник-началника по режимно-охранителната

дейност и на началника на съответното затворническо общежитие относно поведението на осъдения по време на изтърпяване на наказанието и съобразно изискването на чл. 43, ал. 4 от ЗИНЗС.

Заповедта е издадена и в съответствие с материалния закон.

Съгласно разпоредбата на чл. 64, ал. 1 ЗИНЗС лишените от свобода с добро поведение, които са изтърпели най-малко една четвърт, но не по-малко от 6 месеца от наложеното наказание в затвор или в затворническо общежитие от закрит тип, могат да бъдат премествани по инициатива на началника на затвора или по тяхна молба за доизтърпяване на наказанието в затворнически общежития от открит тип.

В конкретния случай няма спор, че към 11.04.2022 г. жалбоподателят е изтърпял 1/4 от наложеното му наказание, т. е. изпълнено е второ изискване на чл. 64, ал. 1 ЗИНЗС. Спорът е за наличието на първото – установено „добро поведение“ на осъденото лице.

При постановяване на процесната заповед административният орган е възприел представените становища длъжностните лица, определени чл. 64, ал. 2 ЗИНЗС, които са обосновани и аргументирани в необходимата степен. Същите са обективни, предвид документирани в тях факти и обстоятелства - положителни и негативни, разкриващи в цялост поведението на лицето по време на престоя му в затвора. Съгласно изнесените и анализирани в тях данни жалбоподателят не е доказал с поведението си, че е достигнал необходимото израстване и поправяне по отношение заложените, по плана за изтърпяване на присъдата критерии, за да може да бъде преведен в затворническо общежитие от открит тип. Изразените негативни становища сочат, че в емоционален план жалбоподателят е склонен към импулсивни реакции. Становищата са еднопосочни и се основават на конкретни преки впечатления от личността на л.св. и професионалната оценка на индивидуалния му риск. Отчетено е, че М. З. Н. е с поведение, което не отговаря на правилата, има допуснати нарушения и наказания, бил е и награждаван с цел да се стимулира позитивно поведение. Оценката на риска от рецидив е с регистрирани 39 точки от първоначалните 53т., която оценка в същността си действително представлява доказателство за поправянето му по смисъла на чл. 155 ЗИНЗС. Въпреки снижаването на стойностите обаче, в доклада са описани проблемни зони на дефицитите, върху които следва да се продължи да се работи в условия на закрит тип. Това са зоните „настоящо правонарушение“, „злоупотреба с алкохол“ и „умения за мислене“, които индикират дефицити и проблеми, довели до извършване на престъплението, за което е осъден. Рискът от вреди към обществото и към момента е висок. Цялостната характеристика на жалбоподателя не е дала достатъчно категорични доказателства за трайно установена позитивна линия на поведение от осъденото лице, а напротив по делото са приложени множество заповеди, последната от 26.05.2022 г., за наложени дисциплинарни наказания, които не следва да бъдат игнорирани. В тази връзка основателно се възразява от ответника, че установените проблемни зони ще продължат да съществуват, ако не се преодолеят в хода на корекционната работа с осъдения, което не би довело до реално поправяне и превъзпитание, каквато е целта на закона. С оглед особеностите на общежитието от открит тип, където се полага труд предимно на обекти извън района на общежитието със занижен контрол и охрана, в него се превеждат лишени от свобода, които са дали трайни доказателства, че могат да устояват на изкушенията на средата и нямат склонност да извършват нарушения.

Следва да се отбележи, че нормата на чл. 64, ал. 1 ЗИНЗС предоставя възможност на

административния орган да извърши преценка, и то по целесъобразност, на подадените молби за преместване. Законът въвежда като изискване осъществяването на конкретни, формални предпоставки във връзка със срока на изтърпяното до момента наказание, като същевременно е предоставено и правомощие при наличието на тези предпоставки компетентният да разгледа въпроса орган да прецени доколко с оглед поведението на л. св., рискът от рецидив и съобразно целите на наказанието, това преместване е целесъобразно. Преценката на това поведение и дали същото обуславя изменение на мястото на изтърпяване на наказанието е предоставена изцяло на административния орган, който действа в условията на оперативна самостоятелност.

В случая отразените данни в становищата на длъжностните лица за поведението на М. З. Н., сочеща към емоционална нестабилност, както и необходимост в този смисъл от продължаване на корекционната дейност, са формирали у началника на затвора вътрешното убеждение за недостатъчно завършен поправителен процес при л. св. Това от своя страна е обусловило и крайният извод за липса на условията за преместване на жалбоподателя в затворническо общежитие от открит тип.

Наличието на изтърпяно най-малко една четвърт от наложеното наказание, както и сочените от л. св. положителни обстоятелства /награди и демонстрирана трудова ангажираност/ не е достатъчно условие за уважаване на искането му за преместване, тъй като целта на закона е тази възможност да се осъществи на база извършена цялостна преценка на поведението на лишения от свобода. В този смисъл изтъкнатите в с.з. от жалбоподателя съображения от личен и семеен характер са ирелевантни за замяната на режима и не могат да послужат като основание, и то самостоятелно, за исканата промяна на мястото за изтърпяване на наказанието.

Само за пълнота следва да се отбележи, че обстоятелството, че лишеният от свобода изтърпява наказанието си при строг режим само по себе си не е основание за отказ, доколкото съгласно ал. 3 на чл. 64 ЗИНЗС в случай, че издаде заповед за преместване, началникът на затвора се произнася и за режима на изтърпяване на наказанието по реда на чл. 65.

Относно съответствието на акта с целта на закона, съдът намира, че в случая, крайната цел на заповедта съответства на предвидената в ЗИНЗС, определена с чл. 2, а именно: изпълнението на наказанията е насочено към постигането на неговите цели чрез: 1. осъществяване на контрол върху поведението на осъдените за ограничаване на възможността да извършват други престъпления и да причиняват вреди на обществото; 2. диференциация и индивидуализация на наказателно-изпълнителното въздействие за поправяне и превъзпитание на осъдените в зависимост от поведението им; 3. осигуряване на условия за поддържане на физическото и психическото здраве на осъдените и зачитане на правата и достойнството им; 4. публичност, откритост и осъществяване на независим контрол върху дейността на органите по изпълнение на наказанията; 5. взаимодействие с държавни органи, правителствени организации, както и договори с юридически лица.

По тези съображения оспорената заповед, като издадена от компетентен орган, в съответствие с изискванията за форма и съдържание, при липса на допуснати при издаването ѝ съществени нарушения на процесуалните правила и в съответствие с материалния закон и целите на наказанието, се явява законосъобразна, а жалбата на М. З. Н. срещу нея следва да се отхвърли като неоснователна.

За прецизност съдът отбелязва, че не съществува процесуална възможност за

задължаването на началника на Затвора да се произнесе в един или друг смисъл, ако е постъпила молба по реда на чл. 64 ЗИНЗС. Както се посочи, законодателят е предвидил, че преместването в затворническо общежитие е правна възможност и е предоставена в оперативната самостоятелност на началника на Затвора. В този смисъл искането на процесуалния представител на жалбоподателя съдът да разпореди преместването му в Затворническото общежитие и да му замени режима, е процесуално недопустимо.

При този изход на спора жалбоподателят следва да бъде осъден да заплати в полза на Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" своевременно претендираното от процесуалния представител на ответника юрисконсултско възнаграждение в размер на 80лв., на основание чл. 78, ал. 8 ГПК, във връзка с чл. 144 АПК, който размер съдът определя по реда на чл. 37 от Закона за правната помощ, във връзка с чл. 27ж от Наредбата за заплащането на правната помощ (изм., бр. 74 от 2021 г., в сила от 1.10.2021 г.).

Водим от изложеното и на основание чл. 172, ал. 2, предл. последно АПК, Административен съд – София-град, III отделение, 75-ти състав,

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на М. З. Н. срещу Заповед № 28/11.04.2022 г. на началника на Затвора [населено място], с която по подадената от него молба с правно основание чл. 64, ал. 1 ЗИНЗС е постановен отказ за преместване в затворническо общежитие от открит тип ЗО „К“.

ОСЪЖДА М. З. Н. да заплати на Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" към Министерство на правосъдието сумата от 80 /осемдесет/ лева, представляваща разноски във вид на юрисконсултско възнаграждение.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване на основание чл. 64, ал. 4 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража.

Препис от решението да се изпрати на страните по делото.

СЪДИЯ: